

دانشگه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک تهران)

نمره	مسئله	نمره	مسئله
	١		٨
	۲		٩
	٣		1.
	۴		11
	۵		١٢

دانسلده مهندسی کامپیونر و فناوری اطلاعات مد
درس منتبکه ای کامپیوتری ، نیم سال دوم سال شخصیلی ۹۹-۹۸
تمرین سری دوم (ماریخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۰ ، موعد تحویل:۱۳۹۹/۰۲/۲۱)

نام و نام خانوادگی: امیرمحمّد آقایور

شماره دانشجویی: ۹۶۳۱۰۰۸

نمره:

سوال ۱: در مورد مزایا و معایب لایهبندی به اختصار توضیح دهید.

- طراحی و maintain آسان به دلیل جدا بودن حوزه های لایه ها راحت تر است.(Separation of Concerns)
- مستقل بودن لایه ها از هم؛ که باعث امکان ایجاد تغییر در یک لایه بدون تأثیر گذاشتن روی لایه های دیگر می شود.(Isolation)

معایب:

- برخی سرویس ها را نمی توان فقط در یک لایه ارائه کرد و مجبور به ایجاد تغییر در چند لایه می شویم.
 - ارتباط میان لایه ها چالش جدید ایجاد می کند و باعث کاهش کارآیی نیز می شود.
 - سربار ناشی از تکرار برخی خدمات مانند تصحیح خطا در چند لایه ایجاد میشود.

سوال ۲: لایهی شبکه در حالتی که لایه پیوند داده یک سرویس اتصال گرا (connection-oriented) را ارائه میدهد، نسبت به حالتی که سرویس بدون اتصال (connectionless) ارائه می شود، چه تفاوتی می کند؟

اگر سرویس اتصال گرا ارائه شود:

- می توان منابع و مسیر را به اتصال اختصاص داد(Reservation)
- معمولاً در لایه Data-Link خدمات تصحیح خطا، حفظ ترتیب و جلوگیری از Duplication ارائه می شود، پس دیگر لایه شبکه نیاز به ییاده کردن این لایه ها ندارد
 - لایه ی شبکه می تواند با اطلاعات موجود برای اتصالات در سرویس اتصال گرا، مسیریابی را بهینه انجام دهد و cache کند
- لایه ی شبکه میتوان اطلاعات مربوط به اتّصال(یا همان کانال که معمولاً اندازه ی کمی هم در حد ۱۰ بیت دارند) را برای هر اتصال نگه داشته و بررسی کند بجای بررسی اطلاعات مسیریابی تک تک بسته ها
 - نیازی به مسیر یابی نرمافزاری(با استفاده از SDN) نیست و به صورت سختافزاری با سرعت بالا جابجایی بسته ها انجام میشود

سوال ۳: یک شبکه همه پخشی (Broadcast)، شبکهای است که پیامهای ارسالی در شبکه توسط تمامی اعضای درون شبکه دریافت میشود، به عنوان مثال شبکه محلی با توپولوژی Bus یک شبکهی همه پخشی میباشد. آیا در این شبکهها نیاز به لایه سوم از مدل OSI وجود دارد یا خیر؟ توضیح دهید.

همانطور که در تمرین قبل گفته شد، خیر؛ لایه ی Networking وظیفه ی Routing را دارد که در شبکه همه پخشی نیازی به مسیریایی نیست و پیام در تمام مسیر ها باید منتقل شود. سایر وظایف لایه ی سوم در صورت نیاز میتواند توسط لایه ی دوم(که شامل MAC و LLC است) انجام شود.

درس منتبکه بای کامپیوتری، نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۹

صفحه: 2 از 6

تمرین سری دوم (موعد تحویل: ۱۳۹۹/۰۲/۲۱)

سوال ۴: توضیح دهید که چگونه مفهوم multiplexing را میتوان در لایههای داده، شبکه و لایههای انتقال اعمال کرد.

لايهي داده:

می توان با تخصیص فرکانس(FDM) یا بازه زمانی(TDM) یا کد(CDM) به هر یک از جریان ها، به صورت همزمان از یک media استفاده کرد. همچنین می توان با پروتکل های MAP (دسترسی چندگانه) از یک لینک همزمان توسط چند کاربر استفاده شود. به صورت شبیه سازی می توان یک مهمانی را در نظر گرفت؛ در FDM هر کس با فرکانس خاص، در TDM هر کس در یک سهم زمانی، در CDM هر کس با یک زبان متفاوت و در MAP بسته قواعدی مانند اجازه گرفتن یا سنجیدن شرایط شروع به حرف زدن میکند.

لايهى شبكه:

با انتصاب آدرس مبدأ و مقصد به header هر بسته و استفاده از مسیریاب ها، میتوان از لینک های موجود مشترک برای جابجایی بسته ها در مسیر های مختلف استفاده کرد. مانند ایجاد تقاطع میان خیابان های مختلف و نام دهی به آن ها که امکان استفاده ماشین های مختلف از جاده های یکسان برای مسیر خود را میدهد.

لايهى انتقال:

با انتصاب Port به تولید کننده های دیتا(برنامه های کاربر) و مصرف کننده مقصد، داده ها را به قطعه هایی تقسیم و به صورت بسته های علامت گذاری شده به لایهی شبکه می دهد و هنگام دریافت از آن، از روی شماره Port ها می تواند مقصد را تعیین کند. در این صورت چند برنامه می توانند از یک اتصال به شبکه استفاده کنند. مشابه دریافت چند نامه توسط یک خانواده که همه از یک صندوق پست استفاده می کنند امّا از روی نام گیرنده، شخصی که باید نامه به آن تحویل داده شود مشخص می گردد.

سوال ۵:

الف) فرض کنید یک لینک ۱۰ مگابیت بر ثاینه با یک سوئیچ store-and-forward در آن وجود دارد. قصد داریم بستهای با اندازهی ۵۰۰۰ بیت را ارسال کنیم. اگر هر لینک تاخیر انتشار ۱۰ میکروثانیه داشته باشد تاخیر کل را محاسبه کنید.

ب) قسمت (الف) را با فرض وجود سه سوئيچ در مسير حل كنيد.

ج) در قسمت (الف) فرض کنید سوئیچ به صورت cut-through عمل می کند، به این ترتیب کرده بعد از دریافت ۲۰۰ بیت از بسته شروع به ارسال بسته می کند. در این صورت تاخیر کل چقدر است؟

الف) باید بسته به طور کامل توسط مسیریاب دریافت، و سپس باقی راه را برود، پس تأخیر خواهد بود: $2\times\left(\frac{5000}{10\times10^6}+10\times10^{-6}\right)=1.02~ms$

 $4 imes \left(rac{5000}{10 imes 10^6} + 10 imes 10^{-6}
ight) = 2.04~ms$ ب) تعداد گام ها برابر st است، مشابه قسمت قبل:

ج) ۲۰۰ بیت، که مثلاً Header است، تأخیری مشابه Store-and-Forward تجربه می کند؛ امّا باقی بسته بدلیل یکی بودن سرعت انتقال کل لینک، فقط تأخیر انتقال در مبدأ را تجربه می کند. پس:

$$2 \times \left(\frac{200}{10 \times 10^6} + 10 \times 10^{-6}\right) + \frac{4800}{10 \times 10^6} = 0.54 \, ms$$

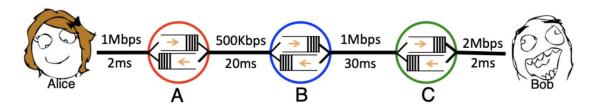
درس منتبکه بای کامپیوتری، نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۹۸

صفحه: 3 از 6

تمرین سری دوم (موعد تحویل: ۱۳۹۹/۰۲/۲۱)

سوال ۶: آلیس و باب قصد دارند با استفاده از یک شبکهی سوئیچینگ بسته با یکدیگر صحبت کنند. در شکل زیر کنار هر سیم تاخیر انتشار و پهنای باند آن آمده است. سوئیچها به صورت store-and-forward بوده و دارای یک صف به طول ۵ در هر جهت میباشند. در صورتی که بستهای با صف بدون خانه خالی مواجه شود از بین میرود.

الف) شبکه خالی از بسته بوده و تمامی سوئیچها بیکار میباشند. بستهای به اندازهی ۱۵۰۰ بایت از آلیس برای باب ارسال میشود. چقدر طول میکشد این بسته به باب برسد.

ب) شبکه خالی از بسته بوده و تمامی سوئیچها بیکار میباشند. آلیس بستههای ۱۵۰۰ بایتی به صورت پشت به پشت برای باب ارسال میکند، چقدر طول میکشد آخرین بسته از این مجموعه به باب برسد.

ج) آلیس ۲۰ بسته ۱۵۰۰ بایتی را به صورت پشت به پشت برای باب ارسال می کند. چه تعداد از این بستهها به دست باب میرسد و چه تعداد از آنها از بین میرود؟ در صورتی که بستهها را از ۱ تا ۲۰ شماره گذاری کنیم چه بستههایی از بین رفته و چه بستههایی به مقصد میرسند؟

د) باب دنبالهای نامتناهی از بستهها را با نرخ ۲ مگابیت در ثانیه برای آلیس ارسال میکند. چند درصد بستهها از دست خواهد رفت؟

الف) اندازه داده 8=12000 imes 1 بیت است که باید توسط تک تک مسیریابها در مسیر دریافت و سپس به گام بعدی ارسال شود، پس:

$$\left(\frac{12000}{1 \times 10^6} + 2 \times 10^{-3} \right) + \left(\frac{12000}{500 \times 10^3} + 20 \times 10^{-3} \right) + \left(\frac{12000}{1 \times 10^6} + 30 \times 10^{-3} \right) + \left(\frac{12000}{2 \times 10^6} + 2 \times 10^{-3} \right)$$

$$= (12 + 2) + (24 + 20) + (12 + 30) + (6 + 2) = 108 \ ms$$

ب) اگر N بسته ارسال شود و Drop شدن را در نظر نگیریم، بسته اوّل تمام تأخیر ها را تجربه می کند(قسمت الف) و بسته های دیگر فقط تأخیر انتقال کم سرعت ترین لینک که در اینجا $A \to B$ است. دلیل این امر آن است که ارسال بسته ها Back-to-Back است و فاصله زمانی(Gap) ایجاد شده هنگام انتقال در این لینک توسط دیگر لینک های سریعتر تغییر نمیکند و حفظ می شود.

$$delay = 108 \times 10^{-3} + (N-1) \times \frac{12000}{500 \times 10^3} = 24 \times N + 84 \, ms$$
 $delay = 108 \times 10^{-3} + \left(N - \left\lfloor \frac{N-10}{2} \right\rfloor - 1\right) \times \frac{12000}{500 \times 10^3}$ عن طبق قسمت بعد: $\frac{12000}{500 \times 10^3}$ باشد و $N > 11$ بسته رسیده و $N > 11$ می شود و اگر رنگ قرمز به معنی از بین رفتن و سبز رسیدن باشد، دنباله بسته ها خواهد بود:

 $1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, \textcolor{red}{12}, 13, \textcolor{red}{14}, 15, \textcolor{red}{16}, 17, \textcolor{red}{18}, 19, \textcolor{red}{20}$

د) طبق نتیجه گیری در قسمت قبل، فقط نصف بسته ها از مسیریاب C و نصف باقی مانده نیز از مسیریاب B عبور می Cنند؛ پس:

$$loss\ ratio = 1 - \frac{1\ Mbps}{2\ Mbps} \times \frac{500\ kbps}{1\ Mbps} = \frac{3}{4} = 75\%$$

درس شکه ای کامپیوتری، نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۹۸

صفحه: 4 از 6

تمرین سری دوم (موعد تحویل: ۱۳۹۹/۰۲/۲۱)

سوال ۷: انواع حملات نوع ${
m DDoS}$ را تشریح و برای مقابله با هریک راه حل ارائه دهید.

به طور کلی در حملات محروم سازی از سرویس توزیع شده، تعدادی میزبان(Zombie) توسط مهاجم(ها)ی اصلی با استفاده از یک بدافزار یا تروجان یا نفوذ در برنامه های کاربردی در اختیار گرفته شده و با استفاده از پهنای باند و منابع آنها حمله توسط مجموعه آنها(Botnet) انجام میشود. به طور کلی ۲ نوع وجود دارد:

- ۱. مصرف پهنای باند: چون پهنای باند در اختیار مهاجم به کمک Botnet ها افزایش می یابد، می تواند پهنای باند هدف را برای مختل کردن ارائه خدمات توسط آن سرور اشغال کند. نمونهای از این حملات اسمورفینگ است که پهنای باند موجود در شبکه را با ارسال بسته های ICMP به IP های Broadcast پر می کند. برای جلوگیری باید مسیریاب ها و میزبان ها پیکربندی مناسب یا از پروکسی های موجود در شبکه های بزرگ مانند Cloudflare استفاده و یا محدودیت اعمال شود.
- 7. گرسنگی منابع (Resource Starvation): چون میزبانهای زیادی تحت اختیار مهاجم است، می تواند منابع اختصاص یافته توسط سرور هدف به کاربران خود را اشغال کند و باعث ایجاد کمبود منابع برای کاربران جدید شود. به عنوان نمونه سیل SYN که درخواست تشکیل اتصال TCP را ناقص می گذارد و بافر های اختصاص منابع به کاربران(پروتکل) تغییر ایجاد کرد و یا از فیلترینگ با Firewall ها استفاده کرد.

سوال ۸: فرض کنید نرخ ورود بستهها به یک مسیریاب از یک توزیع نمایی با نرخ ۱۵۰ بسته بر ثانیه تبعیت کند. همچنین ۲۰ درصد بستهها به اندازه ۱۲۰۰ بایت، ۵۰ درصد بستهها به اندازه ۱۵۰۰ بایت و مابقی به اندازه ۱۲۰۰ بایت باشند. حداقل نرخ بیت مورد نیاز خروجی مسیریاب برای دریافت یک تاخیر در حدود میلی ثانیه چقدر است؟

 $\alpha{\sim}Exp(150)
ightarrow E[lpha] = 150~packet/s$ متوسط نرخ ورود:

L=8 imes(0.2 imes1000+0.5 imes1500+0.3 imes1200)=10480~bit متوسط اندازه:

 $eta = rac{R}{L} \ packet/s$ اگر پهنای باند خروجی $R \ bit/s$ باشد، متوسط نرخ خروج بسته ها:

بسته ها به طور متوسط به اندازه اختلاف نرخ ورود و خروج تأخیر تجربه می کنند، پس تأخیر یک بسته به طور متوسط: S اگر بخواهیم تأخیر در حدود میلی ثانیه باشد، یعنی باید از یک ثانیه کمتر باشد، پس:

$$\frac{1}{\beta - \alpha} < 1 \rightarrow \beta > \alpha \rightarrow \frac{R}{10480} > 150 \rightarrow R > 1.572 Mbps$$

حداقل نرخ خروج(سرعت انتقال) 1.572 Mbps براى تأخير كمتر از ۱ ثانيه در انتقال هر بسته است.

درس تنبکه کامپیوتری، نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۹۹ ...

صفحه: 5 از 6

تمرین سری دوم (موعد تحویل: ۱۳۹۹/۰۲/۲۱)

سوال ۹: فرض کنید تعدادی کاربر از طریق یک مسیریاب با لینک 2.2 Mbps به اینترنت متصل هستند. اگر هر کاربر به 100 kbps پهنای باند نیاز داشته باشد و تنها در ۲۰٪ زمان فعال باشد:

الف) تحلیل کنید در روش های Packet Switch و Circuit Switch حداکثر به چند کاربر می توان سرویس داد تا کیفیت سرویس دریافتی مد نظر کاربر حفظ شود.

ب) براساس سناریو فوق موارد کاربرد روش های Packet Switch و Circuit Switch را با یکدیگر مقایسه کنید.

الف) در حالت Circuit Switched می توان حداکثر به $\frac{2.2\ Mbps}{100\ kbps}=22$ کاربر سرویس داد.

 $\sigma=0.4\sqrt{n}$ اگر n کاربر وجود داشته باشد، به طور متوسط $\mu=0.2n$ نفر با انحراف معیار n Packet Switched اگر n کاربر وجود داشته باشد، به طور همزمان در حال استفاده هستند. اگر بخواهیم احتمال این رخداد کم باشد، قرار می دهیم: n=62 هستند. اگر بخواهیم احتمال این که بیشتر از ۲۲ نفر همزمان در حال استفاده باشند می دهد: n=62 پس قرار می هیم n=62 که مقدار قابل قبولی است زیرا بدان معناست که با احتمال بالای ۹۹ درصد کاربران پهنای باند مورد نیاز خود را دریافت می کنند.

ب) از روش Circuit Switched وقتی که رفتار کاربران به گونه ای باشد که طولانی مدّت و مکرّر از پهنای باند خود استفاده می کنند و یا در کاربرد های حساس به تأخیر و تغییرات تأخیر(Jitter) مانند ارتباط صوتی مناسب است زیرا پهنای باند، اختصاص یافته و تضمینی است. در مقابل، Packet Switched وقتی استفاده می شود که کاربران به طور انفجاری و غیر مکرر استفاده می کنند و نوسانات تأخیر و QoS اهمیّت زیادی ندارد و تا حدودی قابل تحمّل است. در این شرایط با استفاده از این روش میتوان به کاربران بیشتری خدمات داد.

سوال ۱۰: فرض کنید در یک سازمان ۱۰ کاربر از طریق خطوط ۱۰ مگابیت بر ثانیه به سوییچ متصل شدهاند. حداکثر ترافیک قابل انتقال از طریق سخت افزار سوییچ ۸۰ مگابیت بر ثانیه است. در ضمن این سوییچ از طریق پورت گیگابیت اترنت به مسیریاب و از انجا با یک خط ۴۰ مگابیت بر ثانیه به اینترنت متصل شده است. اگر اندازه بسته های ارسالی هر کاربر در واحد زمان به چه میزان باشد تا شبکه در حالت پایدار ماند؟

 $lpha\ packet/s$:نرخ ارسال بسته ها توسط یک کاربر

lpha imes 8 imes 1500 < 10~Mbps
ightarrow lpha < 833.33 حداکثر نرخ ارسال توسط یک کاربر:

 $\frac{10 \times \alpha \times 8 \times 1500}{80 \ Mbps} < 1
ightarrow \alpha < 666.66$ شدّت ترافیک در سوئیتچ باید کمتر از یک باشد؛ پس حداکثر نرخ ارسال بسته: 333.33 می مینتچ باید کمتر از یک باشد؛ پس حداکثر نرخ ارسال بسته: 333.33 مینتچه حداکثر نرخ ارسال بسته توسط یک کاربر 333.33 مینتچه حداکثر نرخ ارسال بسته توسط یک کاربر 333.33 مینتچه حداکثر نرخ ارسال بسته توسط یک کاربر

درس منتبکه بای کامپیوتری، نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۹

صفحه: 6 از 6

تمرین سنری دوم (موعد تحویل: ۱۳۹۹/۰۲/۲۱)

سوال ۱۱: در مورد آسیب EternalBlue روی سرویس SMB در سیستمهایی با پلتفرم ویندوز و باج افزار wanna cry گزارش کوتاهی تهیه کنید. EternalBlue نام یک اکسپلویت (برنامه مخرب) است که توسط آژانس امنیّت ملّی آمریکا توسعه یافته و از آن در باجافزار WannaCry برای حمله به کامپیوتر های Patch نشده استفاده شد. این اکسپلویت از یک آسیبپذیری در سرویس Server Message Block)SMB در سیستم عامل ویندوز استفاده می کند. این سرویس در واقع یک پروتکل است که اجازه به اشتراک گذاری فایل، پرینتر، پورت های سریال و همچنین IPC(ارتباط بین پردازشی) بین نود های موجود در یک شبکه را می در نتیجه می دهد. آسیبپذیری به این صورت است که SMBv1 بسته های به فرم خاصی را به طرز نادرستی پردازش می کند که در نتیجه آن مهاجم می تواند باعث اجرای کد دلخواه در سیستم قربانی شود.

باج افزار WannaCry با استفاده از همین نفوذپذیری، کد مد نظر خود را که باعث رمزگذاری فایل های قربانی می شد، اجرا کرده و مبلغی پول با ارز Bitcoin برای رمزگشایی آن ها طلب می کرد. این باجافزار یک مکانیسم جابجایی تحت شبکه نیز دارد که به آن امکان جابجایی و یافتن قربانی های جدید را می دهد. (به همین دلیل می توان آن را کرم شبکه یا CryptoWorm دانست). به طور خلاصه ابتدا سیستم های متصل را برای یافتن آسیبپذیری EternalBlue اسکن و سپس با استفاده اکسپلویت دسترسی به سیستم قربانی یافته و یک کپی از نسخه اجرایی خود را داخل قربانی ها کپی و اجرا می کند. به همین ترتیب پخش می شود. این باجافزار با زبان + از بان + از بان + از بان باجافزار با زبان باجافزار با زبان + از بان + استفاده است.

سوال ۱۲: تفاوت لایه شبکه و لایه انتقال در تحویل داده به صورت end-to-end چیست؟ سرویس های موجود در لایه های مذکور را تشریح کنید.

لایهی انتقال ارتباط بین پردازشها(Process-to-Process) و لایهی شبکه ارتباط بین میزبانها(Host-to-Host) را برقرار می کند.

در لایهی انتقال در کنار مولتی پلکس کردن ارتباطات بین پردازش ها، خدمات کنترل ترافیک(Congestion Control، برای جلوگیری از سرریز بافر در مقصد) و جلوگیری از سرریز بافر در مقصد) و جابجایی به صورت قابل اطمینان(تشخیص و تصحیح خطا و همچنین حفظ ترتیب پیام ها) را ارائه میدهد.

لایه شبکه با استفاده از مسیریابی(Routing) ارتباط میان میزبان ها را با داشتن آدرس آن ها برقرار می کند. این لایه همچنین بسته های دریافتی از لایه انتقال را بسته به نیاز به بسته های کوچک تر میشکند(Fragmentation) و در مقصد بازسازی (Reassembly) می کند. تصحیح خطا ممکن است ارائه شود. این لایه همچنین آدرس های منطقی(مانند IP) را به آدرس های فیزیکی مورد نیاز در لایه ی لینک انجام می دهد تا ارتباط فیزیکی ممکن شود. میتوان ارائه ی زیرشبکه(Subnet) ها را نیز از خدمات این لایه در نظر گرفت که امکان نسبت دادن یک پیشوند را به یک شبکه می دهد.